

Lokale steun in crisis

Vergelijking van corona-steunmaatregelen in de gemeenten Arnhem, Breda, Oss en Tilburg

7 juni 2021

• Ook vereisten variëren

Coronasteun verschilt sterk per gemeente

Wie financieel door corona helemaal aan de grond zit, kan maar beter in Breda wonen dan in Tilburg of Den Bosch, laat staan Zaltbommel.

Tom Tacken

Tilburg

Er blijken grote verschillen te bestaan tussen de maximumuitkeringen binnen de Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten, kortweg TONK. Eind vorig jaar kwam de regering met die 'extra bijzondere bijstand' over de brug, als uiteindelijk vangnet voor corona.

Het Rijk heeft 260 miljoen vrijgemaakt voor de regeling, die niet alleen openstaat voor zelfstandigen, maar ook voor werknemers en mensen met een uitkering. Met 'de nadrukkelijke wens dat de TONK ruimhartig wordt toegepast', liet minister Koolmees van Sociale Zaken de gemeenten weten.

De uitvoering van TONK laat het Rijk aan de gemeenten zelf over. En het ene vangnet veert dus veel dieper dan het andere. Zo stelt Breda voor een periode van een half jaar aanvragers 6000 euro als gift in het vooruitzicht. Een gemeente als Den Bosch beperkt zich tot 1800 euro. Waalwijk, Tilburg en omliggende gemeenten hebben het beleid op elkaar afgestemd op 2400 euro. Dat is nog altijd fors meer dan Zaltbommel, dat maximaal 1000 per huishouden uitkeert, al kan daar per kind nog 300 euro bovenop komen.

Oss en Veghel doen het met een uitkering van maximaal 3410 euro. Gemeenten kunnen ook zelf bepalen wie voor de regeling in aanmerking komt. Er moet in elk geval sprake zijn van een terugval in inkomsten. De regeling loopt van 1 januari tot 1 juli.

„Dit is niet goed, maar we zagen het wel aankomen.“ Zo reageert Cristel van de Ven, voorzitter van Vereniging Zelfstandigen Nederland, op de fiske verschillen. Dat de maximumuitkering in Breda bijvoorbeeld zes keer zo hoog is als die in Zaltbommel? „Dat kun je wat mij betreft geen maatwerk noemen“, zegt Van de Ven. Ze krijgt veel ontstremde reacties vanuit haar achterban. „Dan gaat het ook om wie voor TONK in aanmerking komt. Gemeenten stellen verschillende eisen. Hier mag je eigen vermogen niet hoger dan 6000 euro zijn, daar niet hoger dan 40.000 euro. Of er is helemaal geen vermogenstoets.“

Wat Van de Ven betreft had TONK er niet hoeven komen. Werknemers, voor wie de regeling ook geldt, kenden al de NOW-regeling. Hun werkgever kan daar een beroep op doen om het salaris door te betalen. Voor zelfstandigen en ondernemers zijn er de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (TOZO) en de Tegemoetkoming Vaste Lasten (TVL). Voor die beide regelingen maakt het niet uit in welke gemeente je woont.

TILBURG

Brabantse coronaboetes vooral in Tilburg

In ruim een jaar tijd zijn er in Nederland bijna 113.000 boetes uitgeschreven voor het overtreden van diverse coronaregels. Vooral in Rotterdam, Groningen, Utrecht en Amsterdam en op Urk ging het vaak mis. In Brabant werden de meeste boetes (2256) uitgeschreven in Tilburg. Daarna komen Eindhoven (2034) en Bergen op Zoom (714). In twee derde van de gevallen ging het om het negeren van de avondklok. Ook het overtreden van een noodverordening of het negeren van het groepsverbod leidde vaak tot bekeuringen.

▲ G.A.M.P.

Mensen uit 1952 v... uitgenodigd voor

Mensen die geboren zijn in 1952 kunnen nu alvast zonder uitnodiging online inenten tegen corona. De leeftijdsovereenkomst voor een vaccinatie is nu alvast zonder uitnodiging online.

Binnenlandredactie 15.04.21 20:29

Overdag
in bad!
Efkes stiekem genieten!

Rutte, Kaag en Wilders maken plaats voor corona-campagne: 'Hou vol mensen, nog efkes'

TILBURG - Overdag in bad, extra aandacht aan je huisdier geven omdat je toch thuis moet blijven of wat langer in bed blijven liggen. Het kan allemaal 'efkes', luidt de boodschap op de grote borden op tien plekken in Tilburg. Zo wil de veiligheidsregio inwoners helpen om nog even vol te houden in coronatijd.

Zwaardere celstraffen voor twee mannen na coronarellen in Tilburg en Breda

DEN BOSCH - Het gerechtshof in Den Bosch heeft woensdag twee mannen veroordeeld die anderen hebben aangezet tot de coronarellen in Tilburg en Breda. De straffen zijn in het hoger beroep hoger uitgevallen dan de politierechter eerder oplegde.

Agenda

- Onderzoeksaanpak
- Wat is onderzocht (onderzoeksvragen)?
- Definitie corona-steunmaatregel
- Conclusies en leren van andere gemeenten
- Aanbevelingen
- Vragen en/of opmerkingen?

Onderzoeksaanpak

- Samenwerking tussen rekenkamers Tilburg, Arnhem, Oss en Breda
- Bureau voor Economische Argumentatie (BEA), dhr. Ter Beek en dhr. Langman
- Periode: maart 2020 t/m februari 2021
- Dataverzameling en – analyse:
 - Schriftelijke documenten gemeente Tilburg
 - Interviews met de griffier, wethouder/locoburgemeester en betrokken ambtenaren
 - Schriftelijke vragen aan de raad, in gesprek met de raad (januari 2021)

Wat hebben we onderzocht?

- Welke corona-steunmaatregelen zijn er genomen in Tilburg
- De besluitvorming hierover en welke belangen en risico's zijn meegenomen
- De rol van de gemeenteraad
- Hoe de gemeenteraad 'goed' of 'beter' in positie kan worden gebracht
- Wat kunnen de gemeenteraden van elkaar leren voor het versterken van hun rol

Definitie corona-steunmaatregel

- Door de gemeente genomen maatregelen ter compensatie van weggevallen of afgenomen inkomsten of inkomstendaling vanwege corona bij inwoners, instellingen/verenigingen, bedrijven en zzp'ers.
- Het gaat om directe financiële ondersteuning, kredietverschaffing, uitstel van betaling van lokale lasten of het faciliteren van bedrijven of instellingen om extra inkomsten te genereren.

Rekenkameronderzoek 'Lokale steun in crisis'

Voorbeelden corona-steunmaatregel

Gemeente Tilburg:

- Geen precariobelasting voor terrassen
- Tijdelijke uitbreiding van terrassen
- Extra financiële steun voor culturele instellingen Poppodium 013, Theaters Tilburg, De Nieuwe Vorst en het Textielmuseum
- Starterslift OverbruggingsLening (SOL) voor startups in Midden- en West-Brabant

Conclusies

- Snel lokale steunmaatregelen ingezet in gemeenten. Colleges en raden zo goed mogelijk invulling gegeven aan crisis.
- Maatregelen in alle gemeenten vooral gericht op liquiditeit van, en faciliteren van beperken inkomstenverlies voor, bedrijven, ondernemers en instellingen.
- Wel verschillen in uitgangspunten, daardoor deels andere maatregelen en accenten:
 - Breda: financiële ondersteuning van bedrijven/instellingen
 - Arnhem: kwetsbare inwoners
 - Oss: terughoudend met eigen geld investeren door beperkte financiële middelen en uitgangspunt 'helpen verdienen'
 - Tilburg: (financiële) risicobeheersing door oa mandaat college van 75.000 euro per maatregel tot een maximum van 500.000 euro in 2021

Conclusies

- In het begin weinig ruimte voor democratische beginselen op lokaal niveau, in het verdere vervolg van crisis meer aandacht voor nodig:
 - Alle colleges in eerste periode besluiten genomen, raden achteraf geïnformeerd
 - Na aantal maanden kwam besluitvorming in raden op gang, in enkele gemeenten heeft dat tot discussie over rol college en raad geleid
 - Ook uitgangspunten ten aanzien van steun zijn voornamelijk door colleges vastgesteld, in Oss door de raad
 - In geen van de gemeenten scherpe doelen en ambities geformuleerd zodat deze goed te controleren zijn door raden
 - Door geen van de raden getoetst of uitgangspunten ook zijn gehanteerd
 - In geen van de gemeenten heeft college meerdere alternatieven voorgelegd aan raad op het coronadossier
 - In alle gemeenten geldt dat meer keuzes en scenario's gemist zijn en worden door raden
 - In geen van de gemeenten zijn de mogelijk langdurige gevolgen op beleidsterreinen en risico's daarbij in kaart gebracht, daardoor moeilijk voor de raad om de gevolgen goed te kunnen betrekken bij (financiële en inhoudelijke) beleid in de komende tijd en komende jaren

Leren van elkaar

 Halen Brengen	Arnhem	Breda	Oss	Tilburg
Arnhem			Herstelagenda Snel hervatten reguliere vergadercyclus raad	Snel hervatten reguliere vergadercyclus raad
Breda	BroodNood-regeling Steunpakketten per fase		BroodNood-regeling Herstelagenda Steunpakketten per fase	BroodNood-regeling Steunpakketten per fase Snel hervatten reguliere vergadercyclus raad
Oss	Algemene uitgangspunten corona-steunmaatregelen Corona-debat hierover	Algemene uitgangspunten corona-steunmaatregelen Corona-debat hierover		Algemene uitgangspunten corona-steunmaatregelen Corona-debat hierover
Tilburg	Convenant ketensolidariteit horeca	Convenant ketensolidariteit horeca Mandaat geven aan college met begrenzing	Convenant ketensolidariteit horeca	

Aanbevelingen voor de raad

1. Kaderstellen

Houd als raad de kaderstellende rol vast die gaandeweg het voorjaar van 2020 is ingenomen en vraag voortaan van het college om middels een aantal scenario's uitgewerkt in een herstelagenda inzichtelijk te maken wat de lange termijn effecten van de coronacrisis kunnen zijn op toekomstige beleidskeuzes in de gemeente Tilburg, daarbij rekening houdend met eventuele schaarsere budgetten vanuit het Rijk.

2. Controleren

Vraag als raad ter versteviging van de controlerende rol aan het college om met behulp van een afwegingskader explicieter te maken hoe bij de keuze over corona-steunmaatregelen prioriteiten worden gesteld en belangen van getroffen en niet getroffen worden afgewogen, alsook hoe tegengestelde of conflicterende belangen van getroffen en niet getroffen worden afgewogen.

3. Risico's

Zorg dat in de Monitor 'Tilburg onder Corona' inzichtelijk wordt gemaakt wat de meerjarige (financiële) risico's zijn om te kunnen anticiperen op mogelijke toekomstige tegenvallers. Overweeg om in de Monitors hiervoor een separate risicoparagraaf op te nemen.

Aanbevelingen voor het college van B&W

4. Beheersing

Leg als college de uitgangspunten voor de beheersing van de (ook meerjarige) risico's van de coronacrisis helder vast en communiceer deze met de raad.

5. Monitoring

Om de raad van adequate informatievoorziening te blijven voorzien en de (financiële) risico's en consequenties van de coronacrisis in beeld te kunnen houden, blijf geactualiseerde Monitors 'Tilburg onder Corona' frequent aanbieden aan de raad. Neem daarin ook mee, naast de financiële consequenties, de psychologische, sociale en andersoortige gevolgen zodat duidelijk wordt wat de effecten van de crisis in totaliteit zijn.

Rekenkameronderzoek 'Lokale steun in crisis'

Tot slot

- Vragen en/of opmerkingen?